

Szanowni Autorzy!

Zapraszamy do publikacji artykułów naukowych w tomie XLVII/2019 rocznika Teka Komisji Urbanistyki i Architektury PAN Oddział w Krakowie. Problematyka tegorocznego wydania dotyczyć będzie zagadnień związanych z perspektywami rozwoju europejskich miast w XXI wieku. Współcześnie, te historycznie ukształtowane jednostki, muszą stawić czoła wyzwaniom z jednej strony dynamicznego rozwoju, z drugiej odpływu ludności i kurczenia się ich zasobów. W drodze analizy porównawczej, poszukujemy wskazówek o charakterze uniwersalnym, które wytyczą właściwe szlaki dla zrównoważonego kształtowania tkanki miejskiej, z poszanowaniem bogactwa kulturowego i przyrodniczego, jednocześnie zapewniając bezpieczeństwo i wysoki standard życia jego mieszkańcom.

Miasto w kontekście Tomu XLVII/2019 Teki, to zarówno (1) historyczne Centrum, o bogatej tradycji kulturowej, (2) obszary zamieszkania, (3) przemysłu, jak też (4) przedmieścia ze strefą tzw. *Urban Fringe*, czyli styku miasta i wsi. Każdy z tych obszarów mierzy się z odmiennymi problemami, we wszystkich konieczne jest umiejętne integrowanie współczesnych potrzeb społecznych z dziedzictwem kulturowym, przyrodniczym i krajobrazowym. Najważniejsze, choć niejedyne, grupy problemowe, z którymi powinni zmierzyć się Autorzy przygotowujący swe artykuły do tegorocznego wydania Teki, to:

Zagadnienie wyludniania dotyczy nie tylko całych miast, ale też ich poszczególnych dzielnic, szczególnie tych, które stały się wielkimi atrakcjami turystycznymi. Jakimi środkami można zatrzymać te niekorzystne zjawiska migracyjne, czy są one skuteczne? Jak taki schemat migracji przekłada się na ekonomiczny rozwój miasta, możliwość zachowania dziedzictwa kulturowego, kulturowo-przyrodniczego i przyrodniczego?

Miejskie obszary rozwoju związane z zamieszkaniem, usługami i przemysłem powstają w sposób nieuporządkowany, zarówno w skali urbanistycznej, jak też architektonicznej. Jakie znaczenie ma współcześnie pojęcie kanonu piękna w estetyce projektowania miast: harmonia czy popis? Szacunek, czy ignorancja względem zastanego kontekstu przestrzennego? W jaki sposób kontekst kulturowy, przyrodniczy i krajobrazowy powinien zostać uwzględniony w kreacji? W jaki sposób powinna być kształtowana relacja pomiędzy interesem publicznym – społecznym, a dążeniem do osiągnięcia prywatnego zysku w ujęciu ekonomicznym? Które z dostępnych narzędzi w planowaniu przestrzennym są najbardziej efektywne w osiągnięciu rozwoju zrównoważonego?

Strefa *Urban Fringe*, czyli obszar wchłaniania i dynamicznego przekształcania dawnych terenów wiejskich. Ich rozwój związany jest z intensywną zmianą postaci przestrzennej i krajobrazowej. Rozproszenie zabudowy, dostępność usług, konieczność rozbudowy infrastruktury, ograniczenie walorów krajobrazowych i przyrodniczych, zmiany społeczne – utrata tożsamości, to tylko wycinek problematyki przekształcania styku miasta i wsi.

Forma miasta w krajobrazie – *Gestalt*, to zagadnienie obrazu miasta jako całości. Czy historyczne zespoły urbanistyczne powinny zyskać nową, współczesną formę? W jakim kierunku powinien zmierzać proces kształtowania sylwety miasta? Jak współcześnie należy rozumieć pojęcie krajobrazowej dominanty, gdy każda kolejna inwestycja jest większa i bardziej dynamiczna, barwna, kształtna?

Usługi ekosystemowe i bioróżnorodność w skali miasta, jego poszczególnych stref. Czy w mieście jest przestrzeń dla utrzymania wszystkich grup korzyści otrzymywanych z funkcjonowania naturalnych ekosystemów? Jakie są możliwości obrazowania wartości usług ekosystemowych w języku ekonomii – przykłady dobrych praktyk w tym zakresie. Problematyka przygotowanych artykułów naukowych powinna zawierać się w następujących grupach tematycznych: Cracoviana, Archiwalia, Architektura, Architektura Krajobrazu, Urbanistyka i Planowania Przestrzenne, Historia i Konserwacja, Społeczny Wymiar Architektury, Sztuki Piękne w Architekturze, Na Styku Teorii i Praktyki. Oczekujemy propozycji artykułów przygotowanych przez badaczy – teoretyków, jak również praktyków. Ze względu na oczekiwane szerokie ujęcie problematyki badawczej, Redakcja spodziewa się w głównej mierze przygotowania propozycji opracowanych przez zespoły wieloautorskie, w których wybrzmiewać będzie kontekstualizm, analiza porównawcza, o charakterze aplikacyjnym.

Redakcja, styczeń 2019